

CAO's in de multifunctionele landbouw

Kies de juiste cao voor uw multifunctionele bedrijf

Colofon

© Wageningen UR - Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO), januari 2011
Praktijkonderzoek Plant & Omgeving is een eenheid van Praktijkonderzoek Plant & Omgeving / Plant Research International, onderdeel van de Stichting DLO.

Opdrachtgever

Taskorce Multifunctionele Landbouw
www.multifunctionelelandbouw.nl

Uitgave

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO),
onderdeel van Wageningen UR

Tekst

Maria van Bortel, Land & Co www.landco.nl
Maureen Schoutsen, Suzanne van Dijk,
PPO, Wageningen UR www.wur.nl

Eindredactie

Marga te Velde, Imagro www.imagro.nl

Fotografie

Dick Boschloo en beeldbank Taskorce
Multifunctionele Landbouw

Vormgeving

Sjaak Meyberg, PPO, Wageningen UR

Deze brochure is te downloaden van
www.multifunctionelelandbouw.nl

Disclaimer:

Deze folder is met grote zorg samengesteld. Desondanks kunnen wij geen garanties geven met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de opgegeven informatie. De Taskorce Multifunctionele Landbouw of de andere betrokkenen kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens, zoals die in deze folder worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend. Ze worden vrijblijvend verstrekt, enkel ter voorlichting, zonder garantie van onze kant en kunnen op elk ogenblik gewijzigd en geactualiseerd worden.

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
Voorbeeld Landbouw of zorg?	4
Wat is een cao?	5
Wanneer en voor wie geldt een cao?	6
Voorbeeld Verkoop of restaurant?	7
Kies uit de juiste cao	8
Stroomschema	9
Toelichting op het stroomschema	10

Inleiding

Veel boeren en tuinders doen meer dan het produceren van goede landbouwproducten. Zij zijn actief in natuurbeheer, bieden zorg, kinderopvang of educatie, laten recreanten toe of verkopen eigen producten. En voor veel van deze activiteiten hebben boeren en tuinders werknemers in dienst.

Ondernemers met werknemers moeten voldoen aan allerlei wet- en regelgeving. Ook de cao (collectieve arbeidsovereenkomst) is zo'n afspraak waar u als werkgever rekening mee moet houden. In een cao maken werkgevers en werknemers gezamenlijk afspraken over loon en overige arbeidsvoorwaarden.

De cao's worden gezamenlijk voor een hele sector afgesloten. Zo zijn er cao's voor agrarische sectoren: de cao Dierhouderij, de cao Glastuinbouw en de cao Open teelten. Ook voor niet-agrarische sectoren zijn er collectieve afspraken. Van belang voor multifunctionele boerderijen kunnen bijvoorbeeld zijn: de cao Gehandicaptenzorg, de cao Horeca, de cao Recreatie of de cao Detailhandel AGF. Uit deze vele voorbeelden blijkt wel dat er allerlei cao's zijn en dat het lang niet altijd duidelijk is welke cao voor uw multifunctionele bedrijf geldt. De werkzaamheden op een multifunctionele onderneming lopen immers vaak door elkaar en werknemers doen van alles tegelijk: educatie en kinderopvang, of natuurbeheer en zorg. Sommige boeren en tuinders volgen geen cao voor hun werknemers, terwijl het toepassen van een cao wel verplicht kan zijn. Of ze volgen niet de juiste cao.

Ondernemers die niet de juiste cao volgen riskeren naheffingen of boetes. Of moeten loon nabetalen bij een arbeidsconflict met hun werknemers. Het is dus belangrijk dat u de juiste cao voor uw multifunctionele bedrijf kiest. Deze brochure helpt u als multifunctionele ondernemer bij het maken van de juiste keuze voor de toe te passen cao op uw bedrijf.

Voorbeeld 1

‘Landbouw of zorg?’

Onderneming

Gemengd landbouwbedrijf (akkerbouw en melkveehouderij) met eigen verwerking en zorgtak (jeugdzorg).

Aantal werknemers

Naast gezinsarbeid zo'n 15 medewerkers.

Wat doen de medewerkers?

De medewerkers hebben verschillende taken per persoon: dierhouderij of zorg met meewerken op de boerderij (begeiden jongeren bij allerlei werkzaamheden).

Welke cao?

De hoofdactiviteit is 'dierhouderij' (de landbouw, de boer zelf verzorgt de akkerbouwtak) of 'zorg' (jongeren begeleiden). Het bedrijf is multifunctioneel en alle takken werken intensief samen, maar de landbouw en de zorg zijn juridisch gesplitst.

De landbouwtak is een maatschap en de zorgtak is een eigen bedrijf in samenwerking met een zorginstelling. Als het multifunctionele bedrijf is opgesplitst in meerdere bedrijven met een eigen rechtspersoon, moet de ondernemer voor elk bedrijf de juiste cao volgen. In dit voorbeeld dus twee cao's. De medewerker in de landbouw werkt vooral in de veehouderij en de boer is lid van LTO, dus volgt hij de cao Dierhouderij.

In de zorgtak volgt hij de cao Welzijn en maatschappelijke dienstverlening. De werkingssfeer van deze cao is namelijk 'het uitvoeren van activiteiten (of ondersteunen daarvan) op het gebied van sociaal cultureel werk, het bevorderen van arbeidsparticipatie, peuterspeelzaalwerk, welzijn jeugd, welzijn minderheden, vluchtelingen en asielzoekers, maatschappelijke dienst en hulpverlening, welzijn ouderen, emancipatie, vorming, training en advies'. Welzijn jeugd is in dit geval van toepassing. Deze cao stelt geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Werkt dat?

De ondernemer vindt deze cao's prima. "Ik werkte al met de cao Dierhouderij voor onze landbouwmedewerker. De zorgtak hebben we opgestart in overleg met een zorginstelling hier in de buurt. Zij wilden uiteraard werken volgens de cao Welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Dat vind ik prima. De begeleiders die we hier op het erf hebben, komen ook uit de zorg en zijn deze arbeidsvoorwaarden al gewend. Omdat ze met de jongeren samen op de boerderij werken, doen ze natuurlijk ook werk dat niet helemaal past in de taakomschrijvingen van die zorg-cao, maar dat weten ze als ze hier solliciteren. Het staat ook duidelijk in het arbeidscontract. Je moet hier namelijk wel je handen uit je mouwen steken!"

Wat is een cao?

Cao verplicht of niet?

Een cao of collectieve arbeidsovereenkomst is een gezamenlijke afspraak tussen werkgevers en werknemers over loon, arbeidsduur, pensioen- en ontslagregelingen en overige arbeidsvoorwaarden. Ook als multifunctionele boer of tuinder bent u werkgever en moet u zich houden aan de geldende cao voor uw sector als deze ‘algemeen verbindend’ is verklaard. ‘Algemeen verbindend verklaard’ (avv) betekent dat deze cao geldt voor alle werkgevers en werknemers in deze sector. Als een cao niet algemeen verbindend is verklaard, maar u bent lid van de werkgeversorganisatie

die de cao heeft afgesloten, dan bent u ook verplicht de cao te volgen. Is de cao niet algemeen verbindend verklaard en u bent geen lid van een werkgeversorganisatie, dan kunt u kiezen. U wordt alsnog lid van de werkgeversorganisatie en past de cao toe. Of u wordt geen lid van de werkgeversorganisatie en sluit een arbeidsovereenkomst met uw werknemer volgens de wettelijke afspraken die gelden tussen een werkgever en een werknemer. Een cao gaat boven de individuele arbeidsovereenkomst die u als ondernemer met uw werknemer heeft.

Wanneer is het verplicht een cao toe te passen?

cao: algemeen verbindend verklaard (avv)	u bent verplicht deze cao toe te passen	
cao: niet algemeen verbindend verklaard	u bent lid van de werkgeversorganisatie voor deze cao	u bent verplicht deze cao toe te passen
	u bent geen lid van de werkgeversorganisatie voor deze cao	u wordt alsnog lid en bent verplicht de cao toe te passen
		u wordt geen lid en sluit een arbeidsovereenkomst volgens de wettelijke afspraken die gelden tussen een werkgever en een werknemer

Niet verplicht

Als u niet verplicht bent om collectieve afspraken tussen werkgever en werknemer te volgen, kunt u deze cao toch van toepassing verklaren op een arbeidsovereenkomst. U neemt dan simpelweg in het arbeidscontract op: ‘op deze arbeidsovereenkomst is de cao van toepassing’. U kunt hiervoor zelf kiezen, in overleg met uw werknemer.

Cao's multifunctionele landbouw

Veel cao's worden gezamenlijk voor een hele sector afgesloten. Dat scheelt werkgevers tijd, want u hoeft niet met elke werknemer

individueel te onderhandelen over alle arbeidsvoorwaarden. En het voorkomt scheve gezichten onder uw werknemers. Zo zijn er cao's voor agrarische sectoren: de cao Dierhouderij, de cao Glastuinbouw en de cao Open teelten. Ook voor niet-agrarische sectoren zijn er cao's. Van belang voor multifunctionele boerderijen zijn de cao Gehandicaptenzorg, de cao Geestelijke gezondheidszorg, de cao Welzijn en maatschappelijke dienstverlening, de cao Kinderopvang, de cao Horeca, de cao Recreatie en de cao Dagrecreatie, de cao Detailhandel AGF, de cao Levensmiddelenbedrijf of de cao voor het Slagersbedrijf.

Wanneer en voor wie geldt een cao?

Elke cao geldt voor een bepaalde hoofdactiviteit. De hoofdactiviteit is de inhoud van het werk: wat doen uw werknemers? Bijvoorbeeld dieren verzorgen of juist verkoop in de winkel of begeleiden van zorgvragers.

Werkings sfeer cao

Elke cao heeft ook een zogenaamde 'werkings sfeer'. De werkingssfeer bepaalt voor welke bedrijven en werknemers de cao geldt: wie valt eronder? Bijvoorbeeld: bedrijven die 'minstens 50% van de verzamelloonsom in horeca-activi-

TIP: *Veranderen uw activiteiten en daarmee de werkzaamheden van uw medewerkers? Ga opnieuw na of u nog de juiste cao volgt.*

teiten realiseren', vallen onder de cao Horeca. Of bedrijven die 'op basis van bedrijfsactiviteiten of arbeidsuren' bedrijfsmatig productiedieren houden vallen onder de cao Dierhouderij. En nu een lastig punt: zowel de hoofdactiviteit als de werkingssfeer zijn in de verschillende cao's op verschillende manieren bepaald. De hoofdactiviteit, dus wat uw medewerkers doen,

wordt meestal bepaald op basis van de bedrijfsactiviteiten of op basis van het doel van het bedrijf. Bijvoorbeeld bij de cao Open teelten: 'houdt u zich bezig met open teelten' of de cao Geestelijke gezondheidszorg: 'een organisatie met als doel het bieden van zorg of begeleiding op het gebied van geestelijke gezondheidszorg'. De werkingssfeer, dus welke bedrijven of medewerkers vallen onder de cao, wordt meestal bepaald aan de hand van bedrijfsomzet, arbeidsuren of verzamelloonsom. Bijvoorbeeld de cao Glastuinbouw is van toepassing als u zich 'op basis van bedrijfsactiviteiten en/of arbeidsuren, uitsluitend of in hoofdzaak bezighoudt met glastuinbouw'.

Welke cao kiezen?

Deze verschillen komen doordat in elke sector de werkgevers en de werknemers samen afspraken maken en hun eigen definities hanteren. Dit kan het voor u als werkgever in de multifunctionele landbouw moeilijk maken om te kiezen welke cao voor u van toepassing is. U

en uw werknemers hebben tenslotte meerdere werkzaamheden in verschillende sectoren, verbonden met elkaar. En uw werkzaamheden veranderen misschien in de tijd: uw recreatieve tak kan bijvoorbeeld uw agrarische tak qua omzet overstijgen. Kies met het stappenplan (zie pagina 8) zorgvuldig de juiste cao.

TIP: *Een hoofdactiviteit wordt voor een cao vaak bepaald op basis van arbeidsuren van medewerkers of het doel van de onderneming. Het kan dus zijn dat u voor collectieve arbeidsafspraken al een andere hoofdactiviteit heeft dan u denkt. Wat doen uw werknemers vooral? Bijvoorbeeld werken in de boerderijwinkel? Bepaal op basis van deze vraag uw hoofdactiviteit voor de cao. Voor andere wet- en regelgeving blijft u nog steeds een agrarisch bedrijf; voor de cao bent u als boer misschien al werkgever in de 'levensmiddelenhandel'.*

Voorbeeld 2

‘Verkoop of restaurant?’

Onderneming

Veehouderijbedrijf met eigen zuivelverwerking (kaas en vloeibare zuivel), verkoop in boerderijwinkel en eigen restaurant. Activiteiten voor bezoekers, zoals wandelingen over het erf en de landerijen, verhuur van kano's en fietsen, kinderpartijtjes of zelf kaasjes maken.

Aantal werknemers

Naast gezinsarbeid zo'n 10 medewerkers.

Wat doen de medewerkers?

De meeste uren van de medewerkers gaan in de boerderijwinkel en in het restaurant, beide voor hetzelfde aantal uren per week.

Welke cao?

De hoofdactiviteit is ‘verkoop’ (de boerderijwinkel) of ‘horeca’ (het restaurant). De werksfeer van de cao Horeca is dat de ondernemer ‘voor ten minste 50% van de verzamelloonsom in de onderneming, een horecabedrijf als hotel-, pension-, restaurant-, café-, cafetaria-,

lunchroom- of cateringbedrijf runt’. De cao Horeca is algemeen verbindend verklaard (avv) en is dus van toepassing voor elke werkgever in de horeca. De werkingssfeer van de cao Levensmiddelenbedrijf is ‘een winkel waar een verscheidenheid aan verbruiksartikelen wordt verkocht. Of een winkel waarin een kaasspeciaalzaak of delicatessenwinkel wordt geëxploiteerd’. Deze cao Levensmiddelenbedrijf stelt geen eisen aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet en is ook algemeen verbindend verklaard. Op deze multifunctionele boerderij wordt niet minstens 50% van de verzamelloonsom in de horeca gerealiseerd, daarom valt het bedrijf niet onder de cao Horeca. Wel werken de medewerkers in een winkel die voldoet aan de omschrijving van de cao Levensmiddelenbedrijf. De cao Levensmiddelenbedrijf is dus van toepassing.

Werkt dat?

De ondernemer vindt deze cao werkbaar. “Ik startte met een medewerker die vooral hielp in de dierhouderij en ik was lid van LTO, dus ik volgde de cao Dierhouderij. Toen ons bedrijf groeide en de medewerkers andere taken kregen, zoals helpen in de winkel, ben ik eens gaan kijken naar nieuwe arbeidscontracten. En met een andere cao. Medewerkers in een levensmiddelenbedrijf mogen bijvoorbeeld meer werken, 40 uur in plaats van 38 uur onder de cao Dierhouderij. Dat scheelt kosten voor overwerk. En het aantal vakantiedagen is minder. Maar ik moet wel opletten met inroosteren op feestdagen: volgens de cao Dierhouderij mocht ik meer op feestdagen inroosteren. Kortom: het werkt prima!”

Kies de juiste cao

Er zijn cao's voor allerlei bedrijfstakken. De hoofdactiviteit van uw bedrijf (wat doen uw werknemers?) en de werkingssfeer (wie valt eronder?) zijn op verschillende manieren omschreven. Kies de juiste collectieve afspraken met het stappenplan.

TIP: Komt u er zelf niet uit welke cao de juiste voor uw bedrijf is? Bel met LTO Noord Werkgeverslijn (088-8886688), ZLTO informatielijn (0900-2359586) of Alles voor Groene Arbeid, LLTB (0900-1001280) voor meer informatie.

Bijzondere situaties

Als u uw multifunctionele bedrijf heeft opgesplitst in meerdere bedrijven met een eigen rechtspersoon, bijvoorbeeld de boerderij en de zorgtak, dan moet u voor elk bedrijf apart de juiste cao volgen. Volg voor elk bedrijf apart het stappenplan.

U kunt er ook voor kiezen om op een multifunctioneel bedrijf meerdere cao's te volgen,

Kies de juiste collectieve afspraken met het stappenplan

Stap 1	Bepaal de hoofdactiviteit (zie pagina 10 en 11) van uw bedrijf: wat doen uw werknemers?		
Stap 2	Kijk in het stroomschema (zie pagina 9) welke cao bij deze hoofdactiviteit hoort.		
Stap 3	Check in de toelichting bij het stroomschema (zie pagina 10 en 11) of de omschrijving van de hoofdactiviteit in de cao ook op uw bedrijf van toepassing is.		
Stap 4	Check in de toelichting bij het stroomschema (zie pagina 10 en 11) of u onder de werkingssfeer van de cao valt.		
Stap 5	Valt u onder de hoofdactiviteit en onder de werkingssfeer van de cao?	Ja, u valt onder de werkingssfeer en de cao is algemeen verbindend verklaard	▶ Volg de cao (verplicht)
		Ja, u valt onder de werkingssfeer en de cao is niet algemeen verbindend verklaard	▶ Bent u lid van de werkgeversorganisatie? ▶ Volg de cao (verplicht)
			▶ Bent u geen lid van de werkgeversorganisatie? ▶ Word lid en volg de cao (verplicht)
			▶ Bent u geen lid en wilt u geen lid worden van de werkgeversorganisatie? ▶ Stel uw eigen arbeidscontract op volgens de wettelijke eisen voor onderlinge afspraken tussen werkgever en werknemer. U mag uiteraard wel de betreffende cao volgen.
		Nee, u valt niet onder de werkingssfeer. Ga terug naar stap 2 en kies een cao die als volgende het meeste past bij uw hoofdactiviteit.	

voor meerdere werknemers met andere taken. Mits u voor elke werknemer onder de werkingssfeer van de desbetreffende cao valt. Dit geeft wel extra administratie.

Vindt u dat de cao die u zou moeten volgen niet past bij uw bedrijf? Dan kunt u het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om ontheffing vragen. Kijk op www.szw.nl voor de

meest actuele informatie over ontheffingen. Een ontheffingsaanvraag moet u heel goed beargumenteren.

Stroomschema

Het stroomschema is een hulpmiddel voor het bepalen van de toe te passen cao op een multifunctioneel landbouwbedrijf.

Het stroomschema is met zorg opgesteld op basis van gegevens die in het najaar van 2010 zijn verzameld. Voor actuele informatie

kunt u op een aantal websites terecht. Op www.overheid.nl kunt u nagaan of er voor uw bedrijfsactiviteiten cao's algemeen verbindend

verklaard zijn. Op de site van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid www.szw.nl vindt u het meest recente overzicht van cao's.

Cao's in multifunctionele landbouw

Hoofdactiviteit	Welke cao	Is er een cao van toepassing
1 Agrarisch	1.1 Dierhouderij	▶ Geen lidmaatschap LTO: word lid of hanteer wettelijke regelgeving onderlinge afspraken werkgever en werknemer
		▶ Wel lidmaatschap LTO: volg cao Dierhouderij
	1.2 Open teelten	▶ Volg cao Open Teelten (avv)
	1.3 Glastuinbouw	▶ Volg cao Glastuinbouw (avv)
2 Zorglandbouw	2.1 Welzijn en maatschappelijke dienstverlening	▶ Volg cao Welzijn en maatschappelijke dienstverlening (avv)
	2.2 Geestelijke gezondheidszorg	▶ Volg cao Geestelijke gezondheidszorg (avv)
	2.3 Gehandicaptenzorg	▶ Volg cao Gehandicaptenzorg (avv)
3 Kinderopvang	3 Kinderopvang	▶ Geen lidmaatschap MOgroep (Maatschappelijk Ondernemersgroep) of Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang: word lid of hanteer wettelijke regelgeving onderlinge afspraken werkgever en werknemer
		▶ Wel lidmaatschap MOgroep of Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang: volg cao Kinderopvang
4 Recreatie	4.1 Dagrecreatie	▶ Geen lidmaatschap RECRON: word lid of hanteer wettelijke regelgeving onderlinge afspraken werkgever en werknemer
		▶ Wel lidmaatschap RECRON: volg cao Dagrecreatie
	4.2 Recreatie (overige)	▶ Volg cao Recreatie (avv)
5 Verkoop	5.1 Detailhandel AGF	▶ Geen lidmaatschap ADN of CVAH: word lid of hanteer wettelijke regelgeving onderlinge afspraken werkgever en werknemer
		▶ Wel lidmaatschap ADN of CVAH: volg cao Detailhandel AGF
	5.2 Levensmiddelen	▶ Volg cao Levensmiddelen (avv)
	5.3 Slagersbedrijf	▶ Volg cao Slagersbedrijf (avv)
6 Horeca	6 Horeca	▶ Volg cao Horeca (avv)

Toelichting op het stroomschema

1 Hoofdactiviteit Agrarisch

1.1 Dierhouderij

Houdt u zich, op basis van bedrijfsactiviteiten en/of arbeidsuren, uitsluitend of in hoofdzaak bezig met bedrijfsmatige productiegerichte dierhouderij? → cao Dierhouderij.

Zo ja, dan dient u om deze cao te kunnen hanteren lid te zijn van Land- en tuinbouworganisatie LTO Nederland te Den Haag. Geen lid? Vraag lidmaatschap aan en volg de cao. Als u geen lid wilt worden dan bent u verplicht u aan de wet- en regelgeving op het gebied van arbeid te houden.

1.2 Open teelten

Houdt u zich, op basis van bedrijfsactiviteiten en/of arbeidsuren, uitsluitend of in hoofdzaak bezig met open teelten? → cao Open teelten.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard (m.u.v. een aantal bepalingen in de cao) en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

1.3 Glastuinbouw

Houdt u zich, op basis van bedrijfsactiviteiten en/of arbeidsuren, uitsluitend of in hoofdzaak bezig met glastuinbouw? → cao Glastuinbouw.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

2 Hoofdactiviteit Zorglandbouw

2.1 Welzijn en maatschappelijke dienstverlening

Houdt u zich bezig het uitvoeren van activiteiten (of ondersteunen daarvan) op het gebied van sociaal cultureel werk, het bevorderen van arbeidsparticipatie, peuterspeelzaalwerk, welzijn jeugd, welzijn minderheden, vluchtelingen en asielzoekers, maatschappelijke dienst- en hulpverlening, welzijn ouderen, emancipatie, vorming, training en advies? → cao Welzijn en maatschappelijke dienstverlening.

Hierbij is er geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

2.2 Geestelijke gezondheidszorg

Houdt u een of meerdere organisaties in stand met als doel het bieden van zorg, begeleiding en dienstverlening op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg en/of de verslavingszorg dan wel het ontwikkelen van kennis en/of methodieken op dit gebied? → cao Geestelijke gezondheidszorg.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

2.3 Gehandicaptenzorg

Beheert u een instelling/voorziening die tot doel heeft het verlenen van zorg- en dienstverlening aan gehandicapten? → cao Gehandicaptenzorg.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

3 Hoofdactiviteit Agrarische kinderopvang

Verzorgt u tegen vergoeding kinderopvang voor kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint? Deze kinderopvang omvat dagopvang, voor-, tussen- en naschoolse opvang en (bemiddeling bij) gastouderopvang. → cao Kinderopvang.

Zo ja, dan dient u om deze cao te kunnen hanteren lid te zijn van de Maatschappelijk Ondernemers Groep of de Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang. Geen lid? Vraag lidmaatschap aan en volg de cao. Als u geen lid wilt worden dan bent u verplicht u aan de wet- en regelgeving op het gebied van arbeid te houden.

4 Hoofdactiviteit Recreatie

4.1 Dagrecreatie

Exploiteert u een bedrijf waarvan de activiteiten bestaan uit het verrichten van werkzaamheden in de dagrecreatie en heeft u daarvoor werknemers in dienst? Onder dagrecreatie wordt hier verstaan het

bieden van een product en/of dienst op het gebied van recreatie, educatie en/of cultuur, dat binnen een dag kan worden afgenomen door de consument. →
cao Dagrecreatie.

Hierbij is er geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Zo ja, dan dient u om deze cao te kunnen hanteren lid te zijn van de Vereniging van Recreatieondernemers Nederland, RECRON te Driebergen. Geen lid? Vraag lidmaatschap aan en volg de cao. Als u geen lid wilt worden dan bent u verplicht u aan de wet- en regelgeving op het gebied van arbeid te houden.

4.2 Recreatie (overige)

Verricht u in hoofdzaak (meer dan 50% van de totale omzet) activiteiten in de verblijfsrecreatie en/of zweminrichting en/of buitensportonderneming? →
cao Recreatie.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

5 Hoofdactiviteit Verkoop en verwerking

5.1 Detailhandel aardappelen, groenten en fruit

Heeft u een onderneming uitgeoefend in een besloten ruimte (winkel of hal), of markt, standplaats, wijkrijder of concessionairs, waar of van waaruit uitsluitend of in hoofdzaak groenten, fruit en/of aardappelen worden verkocht of afgeleverd, niet zijnde groothandel? → cao Detailhandel aardappelen, groenten en fruit.

Hierbij is er geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Zo ja, dan dient u om deze cao te kunnen hanteren lid te zijn van de AGF Detailhandel Nederland (ADN) te 's-Gravenhage of de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH) te Zeewolde. Geen lid? Vraag lidmaatschap aan en volg de cao. Als u dit niet wilt dan bent u verplicht u aan de wet en regelgeving op het gebied van arbeid te houden.

5.2 Levensmiddelenbedrijf

Heeft u een winkel waar een verscheidenheid

aan verbruiksartikelen wordt verkocht? Of heeft u een winkel waarin een kaasspecialzaak of delicatessenwinkel wordt geëxploiteerd? → cao Levensmiddelenbedrijf.

Hierbij is er geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

5.3 Slagersbedrijf

Heeft u een onderneming of deel van een onderneming waarin bedrijfsmatig voor menselijke consumptie vlees wordt bewerkt tot (toebereide) waren, al dan niet in samenhang met de bereiding van vleeswaren, en de verkoop daarvan aan particulieren, horeca of instellingen, of voorverpakkingsbedrijven en centrale slagerijen? → cao Slagersbedrijf.

Hierbij is er geen (minimum) eis aan arbeidsactiviteiten, -uren en/of omzet.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

6 Hoofdactiviteit Horeca

Heeft u in hoofdzaak, dat wil zeggen voor ten minste 50% van de verzamelloosom in uw onderneming, een horecabedrijf als hotel-, pension-, restaurant-, café, cafetaria-, lunchroom- of cateringbedrijf? →
cao Horeca.

Deze cao is algemeen verbindend verklaard en u dient deze cao op uw bedrijf te hanteren (ook zonder lidmaatschap van de werkgeversorganisatie).

Kies de juiste cao voor uw multifunctionele bedrijf

In deze brochure 'Cao's in de multifunctionele landbouw' leest u als ondernemer in de multifunctionele landbouw meer over cao's. Cao's zijn collectieve afspraken tussen groepen werkgevers en werknemers over loon en overige arbeidsvoorwaarden. In de multifunctionele landbouw hebben bedrijven vaak meerdere takken naast de landbouw, van zorg tot natuurbeheer en van horeca tot kinderopvang. Het is dan vaak onduidelijk welke cao voor u als ondernemer en werkgever geldt. Terwijl het volgen van zo'n collectieve afspraak tussen werkgevers en werknemers soms wel verplicht is. Ondernemers die een verplichte cao niet volgen riskeren een boete of nabetaling van loon bij een arbeidsconflict. Laat u informeren!

Deze brochure is te downloaden van www.multifunctionelelandbouw.nl

Taskforce Multifunctionele Landbouw
Oude Meije 20, 3474 KM Zegveld
T 0172 40 77 02
I www.multifunctionelelandbouw.nl
E info@multifunctionelelandbouw.nl
Januari 2011

